

1(1)/2010

BŁAŻEJ SAJDUK

Jan Karol Kochanowski (1869-1949) – socjologia tłumów polskiego Gustava Le Bona

W polskiej myśli politycznej zasób pomijanych, a jednocześnie wartościowych myślicieli jest nadal duży. Przyczyny takiego stanu rzeczy są różne. Jedną z nich to ta, że wielu autorów skazywano na zapomnienie z powodów ideologicznych, lecz obecnie ich dorobek sukcesywnie przywracany jest do naukowego obiegu. Nazwisko J.K. Kochanowskiego, powszechnie nieznane, rozpoznawane przez nielicznych specjalistów, również powraca na karty współczesnych opracowań historii polskiej socjologii, takich jak *Szkice z historii socjologii polskiej*¹ czy *Słownik biograficzny socjologii Polskiej*².

Jego historiozoficzny dorobek, znany przez szczupłe grono, bywał już wzmiankowany, jednak

- 1 Por. J. Mikułowski Pomorski, *Jan Karol Kochanowski-Korwin: psychologia tłumy i narodu*, [w:] *Szkice z historii socjologii polskiej*, red. K. Sowa, IW PAX, Warszawa 1983.
- 2 Por. W. Winclawski, *Słownik biograficzny socjologii polskiej*, Wydawnictwo UMK, Toruń 2004, Warszawa 2001, t. 2., hasło: *Kochanowski Jan Karol*.

tychże grup. Nie można również zapominać, że charakter ciał legislacyjnych w Stanach Zjednoczonych, z ich małym upartyjnieniem, bardziej sprzyja zwiększonemu wpływowi działalności lobbingsowej prowadzonej przez grupy niż ma to miejsce w przypadku innych krajów⁶³. W końcu czynnikiem, który zdecydowanie ułatwia rozwój tego zjawiska, jest postęp technologiczny, a ściślej upowszechnianie się nowych sposobów komunikacji, które w przypadku Stanów Zjednoczonych są bardzo zaawansowane. Należy się jednak spodziewać, że również w innych krajach zjawisko to będzie przybierało coraz większą skalę i w oparciu o doświadczenia amerykańskie, zarówno negatywne, jak i pozytywne, lobbying oddolny będzie coraz częściej wykorzystywany. Jak pokazuje bowiem przykład amerykański, lobbying taki może perspektywicznie stawać się skutecznym narzędziem zarówno reprezentacji, jak i wpływu.

63 Jak pokazują badania porównawcze. Por. M. Bennedsen, S.E. Feldmann, *Lobbying Legislatures*, „Journal of Political Economy” 2002, vol. 110, nr 4, s. 919-946.